

Dosarul nr.2r-259/19

Prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul Fălești (R. Holban)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (A. Garbuz, Iu. Grosu, A. Ciobanu)

DECIZIE

15 mai 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecători

Oleg Sternioală
Victor Burduh
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Banca Comercială „Banca Socială” Societate pe Acțiuni în proces de lichidare,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Banca Comercială „Banca Socială” Societate pe Acțiuni în proces de lichidare împotriva lui Iuri Stepanov, Dmitrii Stepanov și Nataliei Stepanov cu privire la încasarea în mod solidar a datoriei și a taxei de stat,

împotriva încheierii din 13 martie 2019 a Curții de Apel Bălți prin care s-a restituit cererea de apel depusă de Banca Comercială „Banca Socială” Societate pe Acțiuni în proces de lichidare,

c o n s t a t ă:

La 21 martie 2018, BC „Banca Socială” SA în proces de lichidare a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Iuri Stepanov, Dmitrii Stepanov și Nataliei Stepanov cu privire la încasarea în mod solidar a datoriei în sumă de 5335,12 euro, echivalent în MDL, conform cursului oficial al BNM la ziua achitării și la momentul executării hotărârii, și 78418,90 de lei, cât și a taxei de stat în mărime de 5624,07 lei.

Prin hotărârea din 15 octombrie 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul Fălești, a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată, cu încasarea din contul lui Iuri Stepanov în beneficiul BC „Banca Socială” SA în proces de lichidare a datoriei ce rezultă din contractul de credit nr. 115/2007 din 08 octombrie 2007 în mărime de 5335,12 euro, sau echivalentul acestei sume în lei moldovenești conform cursului de schimb valutar stabilit de BNM la data executării, și 78418,90 de lei. În rest acțiunea fiind respinsă. Au fost încasate de la Iuri Stepanov în beneficiul statului cheltuielile de judecată ce constau din taxa de stat în mărime de 5624,07 lei.

La 26 octombrie 2018, BC „Banca Socială” SA în proces de lichidare a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 15 octombrie 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul Fălești, prin care a solicitat casarea parțială a hotărârii instanței de fond cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

Prin încheierea din 19 februarie 2019 a Curții de Apel Bălți nu s-a dat curs cererii de apel depuse de BC „Banca Socială” SA în proces de lichidare cu acordarea apelantei, termen până la 12 martie 2019, ora 16:00 pentru înlăturarea neajunsurilor și anume prezentarea apelului motivat cu îndicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază. Totodată, i-a fost explicat că în caz dacă nu va prezenta apelul motivat în termenul stabilit, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu toate documentele anexate va fi restituită.

La 11 martie 2019, BC „Banca Socială” SA în proces de lichidare prin intermediul oficiului poștal, a depus cerere de apel motivată în care a reiterat și solicitat admiterea solicitărilor inițiale (f.d.126-130).

Prin încheierea din 13 martie 2019 a Curții de Apel Bălți a fost restituită cererea de apel depusă de BC „Banca Socială” SA în proces de lichidare, din motivul neînlăturării de către apelantă a neajunsurilor menționate în încheierea instanței de apel din 19 februarie 2019.

La 28 martie 2019, BC „Banca Socială” SA în proces de lichidare a depus cerere de recurs, iar la 16 aprilie 2019 recurs suplimentar împotriva încheierii din 13 martie 2019 a Curții de Apel Bălți, solicitând casarea încheierii instanței de apel cu soluționarea prin decizie a problemei în fond.

În motivarea recursului recurenta a indicat dezacordul cu încheierea din 13 martie 2019 a Curții de Apel Bălți, pe care o consideră nejustificată, neîntemeiată și nelegitimă.

La fel, a menționat că termenul acordat de instanța de apel pentru înlăturarea neajunsurilor a fost indicat pur formal (data de 12 martie 2019, ora 16:00), or, încheierea recurată a fost emisă la 13 martie 2019, fără a stabili pentru aceasta o ședință specială.

În continuare, a relevat că BC „Banca Socială” SA în proces de lichidare s-a conformat indicațiilor stabilite în încheierea instanței de apel din 19 februarie 2019, respectiv, la 07 martie 2019 a fost perfectată cererea de apel motivat cu nr.2530-124/401 și a fost expediată prin intermediul oficiului poștal la 11 martie 2019, or, la 07 martie 2019, programul de lucru a fost redus cu o oră, iar colaboratorul băncii expediază corespondența zilnic, la oficiul poștal, la ora 16:00, motiv din care ultimul a fost în imposibilitate de a depune plicul în acea zi. Mai mult, zilele de 8-10 martie 2019, au fost zile de odihnă, astfel corespondența băncii nu a putut fi expediată.

În acest context, a opinat că momentul înaintării cererii de apel de către BC „Banca Socială” SA în proces de lichidare este data de 11 martie 2019, ce se presupune a fi momentul executării în termen a încheierii din 19 februarie 2019 a Curții de Apel Bălți, or, conform art.112 alin.(1) Cod de procedură civilă, termenul procedural calculat în zile expiră în ultima zi a termenului stabilit, iar conform alin.(3), actul de procedură pentru care este stabilit un termen poate fi îndeplinit până la ora 24 a ultimei zile din termen. Dacă cererile de apel sau de recurs, documentele sau sumele bănești au fost predate la oficiul poștal sau la telegraf, sau prin alte mijloace de comunicație înainte de ora 24 din ultima zi a termenului, actul de procedură se consideră îndeplinit în termen

Astfel, a punctat că nu este de acord cu mențiunea instanței de apel despre lipsa de corectitudine din partea apelantei, or, BC „Banca Socială” SA în proces de

lichidare a respectat legea în privința termenelor, iar graficul de expediere a corespondenței în raioane a oficiului poștal nu poate fi influențat.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Instanța de recurs consideră că, recursul declarat la 28 martie 2019 este în termen, având în vedere faptul că, încheierea recurată a fost pronunțată la 13 martie 2019 (f.d.123-125), expediată părților prin intermediul oficiului poștal la 20 martie 2019 (f.d.131) și recepționată de recurentă la 25 martie 2019, fapt confirmat prin avizul de recepție anexat la materialele cauzei (f.d.132).

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat, prin prisma argumentelor invocate în recurs și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de BC „Banca Socială” SA în proces de lichidare întemeiat și pasibil de fi admis, cu restituirea cauzei la rejudecare, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 427 lit. b) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

Așadar, din conținutul recursului declarat de BC „Banca Socială” SA în proces de lichidare, rezultă că, recurenta nu este de acord cu încheierea din 13 martie 2019 a Curții de Apel Bălți, prin care cererea de apel a fost restituită din motivul neînlăturării de către apelantă a neajunsurilor menționate în încheierea instanței de apel din 19 februarie 2019.

La fel, s-a constatat și faptul că, pentru a se pronunța astfel, instanța de apel a reținut că BC „Banca Socială” SA în proces de lichidare, fără motive întemeiate, nu a lichidat neajunsurile menționate în încheierea din 19 februarie 2019 a Curții de Apel Bălți în termenele stabilite și nu a prezentat cererea de apel motivată.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție apreciază critic concluzia instanței de apel despre necesitatea restituirii cererii de apel din motivul neînlăturării de către apelantă a neajunsurilor menționate în încheierea instanței de apel din 19 februarie 2019.

Totodată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, consideră că Curtea de Apel Bălți prin încheierea din 13 martie 2019 a încălcat dreptul recurenteii-apelante BC „Banca Socială” SA în proces de lichidare la un proces echitabil, din următoarele considerente.

În conformitate cu art.9 alin.(1) Cod de procedură civilă, instanței judecătorești îi revine un rol diriguitor în organizarea și desfășurarea procesului, ale cărui limite și al cărui conținut sînt stabilite de prezentul cod și de alte legi.

În conformitate cu art.100 alin.(1) Cod de procedură civilă, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

Cu referire la norma de drept citată instanța de recurs remarcă că încheierea din 19 februarie 2019 a Curții de Apel Bălți, a fost recepționată de către BC „Banca Socială” SA în proces de lichidare la data de 26 februarie 2019 (f.d.122).

Conform materialelor cauzei și a argumentelor invocate în recurs, BC „Banca Socială” SA în proces de lichidare a perfectat și înregistrat cererea de apel motivată la 07 martie 2019 cu nr. 2530-124/401, iar la 11 martie 2019 a transmis-o la oficiul poștal.

Așadar, dat fiind faptul că la 11 martie 2019, BC „Banca Socială” SA în proces de lichidare a depus prin intermediul oficiului poștal cererea de apel motivată, însă din circumstanțele ce nu depind de voința instanței de apel, aceasta a ajuns în adresa Curții de Apel Bălți abia la 13 martie 2019, rezultă că termenul procedural nu se consideră încălcat, acțiunea procesuală se consideră realizată în termen, iar predarea documentului către structurile de comunicație echivalează cu executarea acțiunii în instanța de judecată.

Or, în conformitate cu art. 112 alin. (3) al Codului de procedură civilă, actul de procedură pentru care este stabilit un termen poate fi îndeplinit până la ora 24 a ultimei zile din termen. Dacă cererile de apel sau de recurs, documentele sau sumele bănești au fost predate la oficiul poștal sau la telegraf, sau prin alte mijloace de comunicație înainte de ora 24 din ultima zi a termenului, actul de procedură se consideră îndeplinit în termen.

Astfel, raportând normele legale la speța dedusă judecării, Colegiul ajunge la concluzia că, argumentele invocate de către BC „Banca Socială” SA în proces de lichidare în susținerea recursului declarat, sunt legale și întemeiate.

Prin urmare, Colegiul conchide că, în situația în care neînlăturarea neajunsului nu este imputată recurentei BC „Banca Socială” SA în proces de lichidare, prin restituirea cererii de apel în prezenta speță, s-ar putea înfrânge principiul echității procedurii civile și îngreui în mod inacceptabil dreptul subiecților la un proces echitabil.

Față de cele ce preced, instanța de recurs notează, că dreptul de acces la un tribunal constituie un element inerent al tuturor garanțiilor procedurale prevăzute în Convenție (CEDO, hot. Campbell și Fell vs. Marea Britanie din 25 februarie 1982). Or, cum drepturile fundamentale trebuie garantate într-o manieră concretă și reală, iar nu iluzorie și teoretică, imposibilitatea concretă de sesizare a unei instanțe de către persoana interesată constituie o încălcare a dreptului acesteia de acces la justiție (CEDO, hot. Airey vs. Irlanda din 09 octombrie 1979).

În general, stabilirea bazei legale a unei acțiuni de către instanță și termenele-limită pentru introducerea unei acțiuni se numără printre limitările permise ale dreptului de acces la o instanță, cu condiția ca acestea să nu restricționeze accesul unei persoane la un tribunal de o manieră care îi afectează chiar esența dreptului sau când nu urmăresc un scop legitim ori nu există o relație rezonabilă de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul care trebuie atins (a se vedea spre exemplu cauza Perez de Rada Cavanilles vs. Spania, hotărâre din 28 octombrie 1998, §§ 43-44).

Instanța de recurs analizând materialele cauzei în coraport cu normele de drept procedural ajunge la concluzia că restituirea cererii de apel în circumstanțele expuse ar constitui și încălcarea art. 6, § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea

Drepturilor Omului și a libertăților Fundamentale, care prevede că orice persoană are dreptul la judecare în mod echitabil a cauzei sale.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de BC „Banca Socială” SA în proces de lichidare, cu casarea încheierii instanței de apel din 13 martie 2019 a Curții de Apel Bălți și restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, la etapa primirii cererii de apel, reținând că, erorile analizate în speță sunt esențiale și nu pot fi corectate în această fază.

La rejudecare, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și reexaminând cauza să emită o decizie legală și întemeiată, respectând dreptul părților la un proces echitabil.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. b), art. 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Banca Comercială „Banca Socială” Societate pe Acțiuni în proces de lichidare.

Se casează încheierea din 13 martie 2019 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Banca Comercială „Banca Socială” Societate pe Acțiuni în proces de lichidare împotriva lui Iuri Stepanov, Dmitrii Stepanov și Nataliei Stepanov cu privire la încasarea în mod solidar a datoriei și a taxei de stat cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Bălți, la etapa primirii cererii de apel.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Oleg Sternioală

Judecători

Victor Burduh

Galina Stratulat